

Ілюстрований Чоловік: збірка оповідань

КУПИТИ

«Ілюстрований Чоловік» — збірка філософсько-фантастичних оповідань американського письменника Рея Бредбері, номінована на Міжнародну премію фантастики в 1952 році.

Зробивши інтригуючий вступ про нібито випадкову (чи не випадкову?) зустріч оповідача з Ілюстрованим Чоловіком, автор пропонує увазі читача вісімнадцять оповідань, які начебто є розгорнутими ілюстраціями до кожної картинки-розпису на тілі колоритного незнайомця.

І де б не розгортались події чергової історії — на Марсі чи на Землі, на ярмарку чи на пустельній автостраді — у центрі уваги автора незмінно залишається людська натура. «Ілюстрований Чоловік» — це калейдоскопічне поєднання дивовижного, фантастичного і реального. Оповідання збірки разом із моторошно-жахним епілогом створюють ілюзію завершеної й цілісної повісті.

Уперше перекладена українською мовою, ця книга свого часу набула неабиякого розголосу, ба більше — надихнула на створення фільмів, рок-опер, серіалів та знакових пісень.

Пролог

Я познайомився з Ілюстрованим Чоловіком теплого пообіддя на початку вересня. Саме завершував двотижневу мандрівку штатом Вісконсин, плентаючись асфальтною дорогою. Уже давно минув час обіду, коли я нарешті зробив привал, поїв свинини з бобами, закусив пончиком і якраз намірився влягтися на траві і почитати, коли це на пагорбі з'явився Ілюстрований Чоловік; якусь мить він стояв там на тлі ясного неба.

Тоді я ще не знав, що він ілюстрований. Мені було відомо лиш те, що він ви-сокий, з колись добре розвиненими м'язами; однак із якоїсь причини віднедавна неабияк потовстів. Пригадую, руки у нього були довгі, кисті повні, обличчя дитяче і майже без шиї посаджене на масивний тулуб.

Вочевидь він відчув мою присутність, бо, не дивлячись на мене прямо, мовив свої перші слова:

— Не підкажете, де б я міг знайти роботу?

— Боюся, що ні, — відповів я.

— Впродовж сорока років я ніколи довго не затримувався на жодній роботі, — повідомив він.

І хоча того дня було доволі спекотно, вовняна сорочка на ньому була зацепнута на всі гудзики. Рукави спущені і застібнуті навколо широких зап'ясть. Піт струменів його обличчям, але він не робив спроб розщбнути сорочку.

— Гаразд, — озвався він нарешті, — ця місцина аж ніяк не гірша для ночівлі за будь-яку іншу. Ви ж не проти мого товариства?

— У мене вдосталь їжі, щоб пригостити вас, — сказав я.

Він важко опустився на землю, пробурмотівши:

— Ви ще пошкодуєте, що запросили мене залишитися, — а тоді додав: — Усі шкодують. І тому я весь час у русі. От тобі маєш, невдовзі День праці — це ж розпал масових розваг та ярмарків! Я мав би загірбати гроші лопатою на балаганних виставах в усіх навколишніх містечках, але ось він я — отут — без жодних перспектив.

Він стягнув із себе величезний черевик і пильно придивився до нього.

— Зазвичай я тримаюся однієї роботи днів десять. Тоді неодмінно щось стається і мене звільняють. А тепер мене на жоден ярмарок в Америці ближче ніж на десять футів не підпустять!

— А в чім річ? — запитав я.

Замість відповіді він повільно розстібнув затісний комірець сорочки і, заплющивши очі, весь віддався процесу розстібання гудзиків — зверху донизу. Його пальці ковзнули, обмацуючи власні груди.

— Кумедно, — зронив він, не розплющуючи очей. — Їх не можна намацати, однак вони все-таки там. Я все ще надіюся, що одного дня погляну туди, а їх не буде. У найспекотніші дні я годинами ходжу під палючим сонцем, засмагаючи; сподіваючись, що мій піт врешті-решт їх змиє, а сонце випалить, однак на заході сонця вони все ще там.

Він ледь повернув голову у мій бік, виставивши напоказ свої груди.

— Вони все ще там?

По тривалій паузі я видихнув:

— Так, — підтвердив. — Вони все ще там.

Картинки.

— Є ще одна причина, чому я завжди заціпаю комір сорочки, — пояснив він, нарешті розплющуючи очі, — через дітлахів. Вони біжать за мною сільськими стежинами. Всі хочуть побачити ці картинки, й однак... ніхто не хоче їх бачити.

Він зняв із себе сорочку і зібгав її в руках. Чоловік був покритий картинками, починаючи від блакитного татуйованого кільця на шії аж до лінії талії.

— Я такий самий і нижче, — сказав він, немовби прочитавши мої думки. — Я увесь розмальований. Погляньте! — і розтулив кулак. На долоні його красувалася троянда — свіжозрізана, з крапельками кришталевої роси на ніжних рожевих пелюстках. Я мимоволі простягнув руку, аби доторкнутися до неї... однак то був лише малюнок.

Що ж стосується інших частин його тіла, то я сидів і лиш витріщався — бо то було справжнє буйство ракет, фонтанів і людей, зображених із найменшими деталями та у найяскравіших барвах; ви майже чули голоси — слабкі та приглушені — усього того натовпу, що населяв його тіло. Коли

плоть колихалася, кри хітні ротики тремтіли, дрібненькі зелено-жовті оченята кліпали, маленькі рожев рученята жестикулювали. На широких грудях Чоловіка-у-картинках виднілися золотисті луки, блакитні річечки та високі гори; а зорі, сонця і планети Молочним шляхом розткалися бо його грудях.

Не менш ніж двадцять груп людей були вигадливо розміщені на його руках, плечах, спині, боках та зап'ястях — так само, як і на всій поверхні живота. Їх можна було углядіти серед волосяних лісів, вони проглядали поміж сузір'їв веснянок або ж визирали з-під печер-пахв, зблискуючи очима-діамантами. Кожен, здавалося, був зайнятий власною справою і кожен становив довершений портрет.

— Однеч вони прегарні! — зауважив я.

Як мені описати усі ці картинки? Якби Ель Греко малював у розквіті свого таланту мініатюри, не більші за людську долоню, і доповнював їх незліченними деталями, надаючи їм природного жовтувато-зеленого забарвлення та анатомічних подробиць, то, ймовірно, він міг би скористатися тілом цього чоловіка для свого мистецтва. Кольори мерехтіли у тривимірному зображенні. Вони були віконечками, що прозирають у яскраву реальність. Тут були зібрані, неначе на одній стіні, найкращі картини світу: цей чоловік був ходячою галереєю скарбів. Це не були витвори дешевого ярмаркового майстра тату, що послуговується лише трьома фарбами й від якого тхне віскі. Це було творіння справжнього генія — сповнене життя, промовисте й прегарне.

— Атож, — сказав чоловік, — я так пишаюся своїми малюнками, що залюбки спалив би їх усі. Я уже все перепробував: наждачний папір, кислоту, ніж...

Сонце сідало, місяць з'явився на сході.

— Бачте, — пояснив Ілюстрований Чоловік, — ці малюнки пророкують майбутнє.

Я промовчав.

- Удень, на сонці, ще нічого, — продовжив він. — Я міг би демонструвати їх на ярмарках. Але вночі... картинки рухаються, малюнки змінюються.

Напевно, я мимохитіть посміхнувся.

І давно вони на вас?

У 1900 році, коли мені було двадцять і я працював на ярмарку розваг, пошкодив ногу. Це вивело мене з ладу, і я змушений був зайнятися чимось іншим.

Тож я вирішив зробити собі татуювання.

Однаке хто набивав вам ці малюнки? І що сталося потім із тим майстром?

Вона полинула назад у майбутнє, - сказав він. — Я знаю, що кажу. Це була стара жінка, вона мешкала в маленькому будиночку десь у центральній частині штату Вісконсин, зовсім недалеко звідси. Стара карга, котра однієї миті виглядала

Рекомендована література

Коротка історія
філософії

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ